

Disiplin Soruşturması ve Kovuşturmasında Yöntem

DİSİPLİN SORUŞTURMASI VE KOVUŞTURMASINDA YÖNTEM

AV. VERDA ERSOY
AV. MUSTAFA GÜLER

Disiplin Soruşturması ve
Kovuşturmasında Yöntem

Birinci Baskı, Kasım 2006, Ankara
Türk Tabipleri Birliği Yayınları

ISBN 975-6984-86-4

Kapak-Sayfa Düzeni
Sinan Solmaz

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ
GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok.
No:2 Kat:4, 06570 Maltepe / ANKARA
Tel: (0 312) 231 31 79 ■ Faks: (0 312) 231 19 52-53
e-posta: ttb@ttb.org.tr ■ <http://www.ttb.org.tr>

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
GENEL AÇIKLAMA	6
1.TANIM.....	6
2.KAPSAM.....	6
3.YETKİ	7
4.SORUŞTURMA ZAMANAŞIMI	7
I. BÖLÜM: SORUŞTURMA	8
1. SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI.....	8
2.MEVZUATA AYKIRI BİR EYLEMİN ÖĞRENİLMESİ HALİNDE	8
A) USULE İLİŞKİN İNCELEME.....	8
B) ESASA İLİŞKİN İNCELEME	9
C) KARAR.....	9
a) YÖNETİM KURULU TARAFINDAN SORUŞTURMA AÇILMASINA GEREK OLMADIĞINA KARAR VERİLİRSE	9
b) YÖNETİM KURULU TARAFINDAN SORUŞTURMA AÇILMASINA KARAR VERİLİRSE.....	10
- SORUŞTURMACI	11
- SORUŞTURMANIN YAPILMASI	12
- SORUŞTURMANIN TAMAMLANMASI	13
aa) Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verilirse.....	14
bb) Dosyanın onur kuruluna sevkine karar verilirse	15
D) YÖNETİM KURULU TARAFINDAN ALINACAK OLAN KARARLARDA YETER SAYI.....	16

II. BÖLÜM: KOVUŞTURMA 17

1.KOVUŞTURMANIN YAPILMASI 17

2.ONUR KURULU KARARI ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER..... 19

3.YÜKSEK ONUR KURULU KARARLARI VE BU KARAR
ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER 20a)Onur Kurulu kararının Yüksek Onur Kurulu tarafından
bozulması halinde 20b)Onur kurulu kararının Yüksek Onur Kurulu tarafından
onanması halinde 21**DİSİPLİN İŞLEMLERİNDE KARŞILAŞILAN USUL HATALARI..... 22**

1. Süreler 22

2. Soruşturma kararı 22

3. Hakkında soruşturma açılacak kişiler 22

4. Savunma 22

5. Alenilik..... 23

6. Vekil ile takip..... 23

7. Kanıtların toplanması 23

8. İfadelerin alınması 23

9. Yeter sayı 24

10. Kararların yazılması..... 24

11. Para Cezası 24

12. Sicil özeti..... 24

13. Tekerrür 24

14. Uygulanacak olan madde..... 25

15. İmza 25

16. Tebligat 25

17. Dosyanın Yüksek Onur Kurulu'na gönderilmesi 25

18. Bozma kararının bildirimini 26

19. Bozma üzerine verilen karar 26

20. Soruşturmanın yargılama sonucuna bırakılması..... 26

GİRİŞ

Hekimlerin mevzuata aykırı eylemlerinin tabip odaları tarafından soruşturulması ve kovuşturulması sürecinde birtakım sorunlar yaşanmakta ve zaman zaman usule aykırı işlemler yapılmaktadır. Yaşanan bu sorunların giderilmesi ve özellikle bu nedenle ortaya çıkabilecek hatalı uygulamaların önüne geçilebilmesi amacıyla hazırlanan bu broşürde, 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu ve Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği çerçevesinde soruşturma ve kovuşturmada uyulacak kurallara yer verilmiştir.

GENEL AÇIKLAMA

Disiplin işlemleri soruşturma ve kovuşturma olmak üzere iki bölümden oluşur.

■ 1.TANIM

Soruşturma; hakkında suç isnadında bulunulan kişi ile ilgili olarak tabip odası yönetim kurulu tarafından yürütülen bilgi toplama ve konuyu inceleme işini,

Kovuşturma ise; tabip odası onur kurulu ve Türk Tabipleri Birliği Yüksek Onur Kurulu tarafından yürütülen iş ve işlemleri ifade eder.

Disiplin kovuşturması açılmasına ya da açılmamasına karar vermek için öncelikle yönetim kurulu tarafından soruşturmanın yapılması ve tamamlanması gerekir.

■ 2.KAPSAM

Tabip odaları, -odaya kayıtlı olmasalar dahi- aşağıdaki kişiler hakkında disiplin işlemi yapabilirler:

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mesleğini uygulayan hekimler,
- Asker hekimlerde olduğu gibi özel kanunları gereğince odaya üye olması yasaklanan hekimler,
- Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'ne göre uzman olan ancak hekim olmayan eczacı, veteriner vb. mesleklerden olup da uzmanlık tüzüğü ile elde edilen haktan yararlanarak bakteriyoloji uzmanı ve biyokimya uzmanı yetkisini kullanan, bu sebeple de yürüttükleri mesleki faaliyet gereği hekimlik mesleğinden sayılanlar.

Tabip odalarının, diğer tabiplerin yanı sıra, yalnızca kamu görevi yürüten kişiler hakkında da disiplin kovuşturması yapmaya yetkili olduklarını ayrıca ve açıkça belirtmekte yarar görüyoruz.

■ 3.YETKİ

- Tabip Odaları, ancak kendi bölgelerinde ortaya çıkan eylemler ile sınırlı olarak soruşturma açabilirler.
- Kendi bölgeleri dışında işlenmiş suçlar hakkında ise ilgili tabip odasına ve Merkez Konseye bilgi vermek ve görüşlerini bildirmekle yükümlüdürler.
- TTB Merkez Konseyi de suç oluşturan bir eylemi öğrendiği takdirde, ilgili odadan soruşturma yapılmasını ister.
- TTB Merkez Konseyi haklı bir neden olması halinde, ilgili hakkında soruşturma açılmasını başka bir tabip odasından da isteyebilir.

■ 4.SORUŞTURMA ZAMANAŞIMI

- Meslekten alıkoyma cezasını gerektiren eylemlerin işlendiği tarihten itibaren 5 yıl,
- Diğer cezaların verilmesini gerektiren eylemlerin işlendiği tarihten itibaren 2 yıl içinde soruşturma açılmasına dair yönetim kurulu kararı verilmeyen suçlar nedeniyle disiplin işlemi yapılamaz.
- Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda bir suç oluşturuyor ve yasada bu suç için yukarıda belirtilenlerden daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörülüyor ise, yönetim kurulu tarafından uzun olan bu süre içinde soruşturma açılması kararının alınması gerekir.

I. BÖLÜM: SORUŞTURMA

■ 1. SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI

6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu, 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun, Tıbbi Deontoloji Tüzüğü, Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, Türk Tabipleri Birliği ve tabip odaları tarafından usulüne uygun olarak çıkarılmış düzenleyici işlemler ile hekimler hakkındaki diğer mevzuata aykırı davranan hekim hakkında, tabip odası yönetim kurulunca soruşturma başlatılır.

Tabip Odası tarafından;

- Bildirim üzerine
- Yakınma üzerine
- Böyle bir başvuru aranmaksızın, herhangi bir şekilde öğrenme üzerine re'sen (kendiliğinden)
- Merkez Konsey'in istemi üzerine soruşturma başlatılabilir.

■ 2. MEVZUATA AYKIRI BİR EYLEMİN ÖĞRENİLMESİ HALİNDE

A) USULE İLİŞKİN İNCELEME

Yönetim kurulu olayı ilk toplantıda ele alır ve usule ilişkin olarak öncelikle;

1. Tabip odası olarak soruşturma yapmaya yetkili olup olmadıklarını,
2. Şikâyet edilen kişi hakkında cezai işlem yapmaya yetkili olup olmadıklarını,
3. Suç konusu eylem tarihi itibarıyla soruşturma zamanaşımının olup olmadığını inceleyer.

Eğer tabip odası, soruşturma yapmaya yetkili değil ise veya zaman aşımı varsa, gerekçesini açıkça belirterek “SORUŞTURMA AÇILMASINA YER OLMADIĞINA” karar verir ve kararı ilgiliye tebliğ eder.

B)ESASA İLİŞKİN İNCELEME

Usule ilişkin incelemenin olumlu sonuçlanması üzerine yönetim kurulu, esasa ilişkin ilk incelemeyi yapar. Bu aşamada yönetim kurulu gerekli gördüğü bilgileri toplar. Bu amaçla bilirkişi görüşüne de başvurabilir. Oda yönetim kurulunun bildirim ve yakınmanın yapılmasından itibaren 1 ay içinde konuyu incelemesi gerekmektedir.

C)KARAR

Yapılan değerlendirme sonucunda, mevcut kanıtlar çerçevesinde yönetim kurulu;

- Eylemin soruşturulmasına gerek olmadığına ya da
- Soruşturma açılmasına karar verir.

a)YÖNETİM KURULU TARAFINDAN SORUŞTURMA AÇILMASINA GEREK OLMADIĞINA KARAR VERİLİRSE

Yönetim kurulu, bu kararını karar defterine yazar ve şikayet eden ile şikayet edilene tebliğ eder. Hak kayıplarının önlenmesi bakımından bildirim yazısında, bu karara itiraz süresinin ve yerinin belirtilmesi gerekir.

- Karara itiraz süresi; tebliğden itibaren 15 gündür.
- İtiraz, tabip odası onur kurulu nezdinde yapılır.
- İtiraz dilekçesi oda yönetim kuruluna verilir.
- Yönetim kurulu dosyayı itiraz dilekçesi ile birlikte onur kuruluna gönderir.

İtiraz üzerine onur kurulu inceleme yapar. İncelemenin sonucunda;

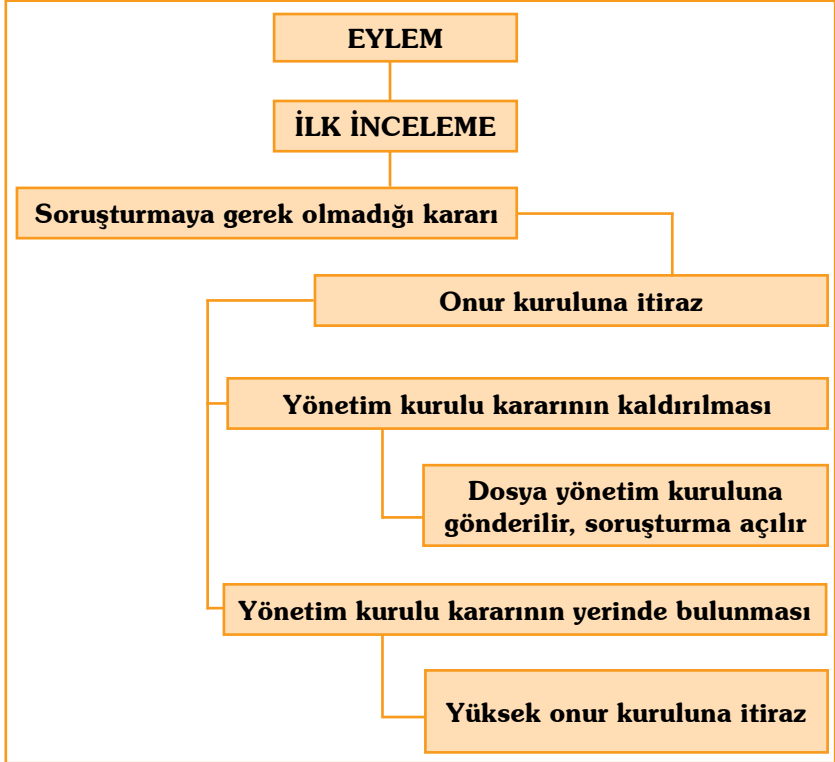
***Onur kurulu, yönetim kurulu kararını yerinde bulursa,**

- Bu yöndeki onur kurulu kararı oda yönetim kurulu tarafından ilgililere tebliğ edilir.
- Bu karara karşı TTB Yüksek Onur Kurulu nezdinde itiraz edilebilir.

- İtiraz dilekçesi oda yönetim kuruluna verilir.
- Karara itiraz süresi yine tebliğden itibaren 15 gündür.

***Onur kurulu yönetim kurulu kararını kaldırırca,**

- Dosya yönetim kuruluna iade edilir.
- Yönetim kurulu bu karara uymak zorunda olduğundan soruşturmaya tamamlar.
- Dosyayı onur kuruluna sunar.

b)YÖNETİM KURULU TARAFINDAN SORUŞTURMA AÇILMASINA KARAR VERİLİRSE

Yönetim kurulu bu kararını karar defterine yazar. Kararda hakkında soruşturma açılan kişinin adı ile isnat edilen eylemin açıkça ve anlaşılır şekilde

–mümkünse yer ve zaman da belirtilerek- yazılması gerekmektedir. Bu karar soruşturmanın çerçevesini oluşturmaktadır.

Yönetim kurulu şu iki yoldan birini izler:

1.Yönetim kurulu soruşturmayı kendisi yürütür ve tamamlar.

2.Gerekli gördüğü durumlarda soruşturmacı atar.

Esasen her iki durumda da soruşturmanın yapılış biçimi aynıdır. Soruşturmacı atandığı durumlarda sadece, soruşturmanın yürütümü için yapılacak işlemler soruşturmacı eliyle yapılır ve soruşturmacı tarafından bir fezleke düzenlenir. Ancak yönetim kurulu, soruşturmacının düzenlediği fezleke ile bağlı olmaksızın ilgilinin onur kuruluna sevk edilip edilmeyeceğine karar verir.

□ - SORUŞTURMACI

Soruşturmacı atanmasına karar verilmiş ise;

- Soruşturmacı atanmasına dair karar Yönetim Kurulu tarafından alınır, belirlenen soruşturmacının adı ile birlikte karar defterine yazılır.
- Oda üyelerinden bir kişi soruşturmacı olarak atanabileceği gibi birkaç üyeden oluşan soruşturmacı kurulu da belirlenebilir.
- Yönetim Kurulu tarafından tabip odası sınırları içinden bir soruşturmacı atanması uygun görülmezse, Merkez Konsey'den soruşturmacı belirlenmesi istenir.
- Soruşturmacı atanmasına dair karar, atanana soruşturmacıya tebliğ edilir ve mevcut dosya soruşturmacıya verilir.
- Soruşturmacı olarak atanana hekim haklı neden olması halinde görevi kabul etmeyebilir. Bu durumda yönetim kurulu tarafından aynı usulle yeni bir soruşturmacı atanır.
- Soruşturmacı, bu kararın bir örneğini ya da tarih ve sayısını belirterek soruşturmacı atandığına dair kararı, hakkında suçlamada bulunulan kişiye bildirir.
- Soruşturmacının ilk inceleme sırasında yapacağı tüm harcamalar, belge ile kanıtlanmak koşuluyla tabip odası bütçesinden ödenir. Gerektiğinde avans da verilebilir.

- Soruşturmacıya emek ve mesaisi ile orantılı olarak oda bölgesinde geçerli asgari muayene ücretinin bir ila beş katı tutarında bir ücret yönetim kurulunca takdir edilebilir.

▫ - SORUŞTURMANIN YAPILMASI

Soruşturmayı yürüten yönetim kurulu ya da yönetim kurulu tarafından atanmış olan soruşturmacı tarafından aşağıdaki iş ve işlemler yapılır:

- İlgiliye yakınma veya bildirim konusu ile hakkındaki suçlama yazılı olarak açık ve anlaşılır şekilde bildirilir.
 - Bu bildirim GİZLİ ibareli olarak yapılmalıdır.
 - Bildirimde, tebliğden itibaren 15 gün içinde savunma yapılması istenir.
 - Bu süre “en az” süredir. Sürenin artırılması mümkündür, ancak azaltılamaz.
 - Belirtilen süre içinde savunmasını vermeyen kişi savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Bu durumun ilgiliye bildirilmesi yerinde olur.
 - Gerekli görülmesi halinde suçlanan kişinin sözlü savunması da istenebilir.
- Kişinin leh ve aleyhindeki bütün kanıtlar toplanır. Amaç kişiye yönelik suçlamayı kanıtlamak değil, suçlamanın doğru olup olmadığını saptamaktır.
 - Süresinde savunma yapılmamış olsa dahi tüm kanıtların toplanması gereklidir.
 - Bu nedenle olayla ilgili tüm kişi ya da kuruluş yöneticilerinin bilgilerine başvurulabilir.
 - Resmi makamlardan belge istenebilir.
 - Tanıkların sözlü anlatımlarına başvurulabilir.
 - İlgili birimlerle yapılan tüm yazışmalar GİZLİ ibareli olarak yapılmalıdır.
 - Her türlü ifade ve tutanak soruşturmacı tarafından yazılabileceği gibi yönetim kurulunca görevlendirilecek bir yeminli sekreter tarafından da yazılabilir.

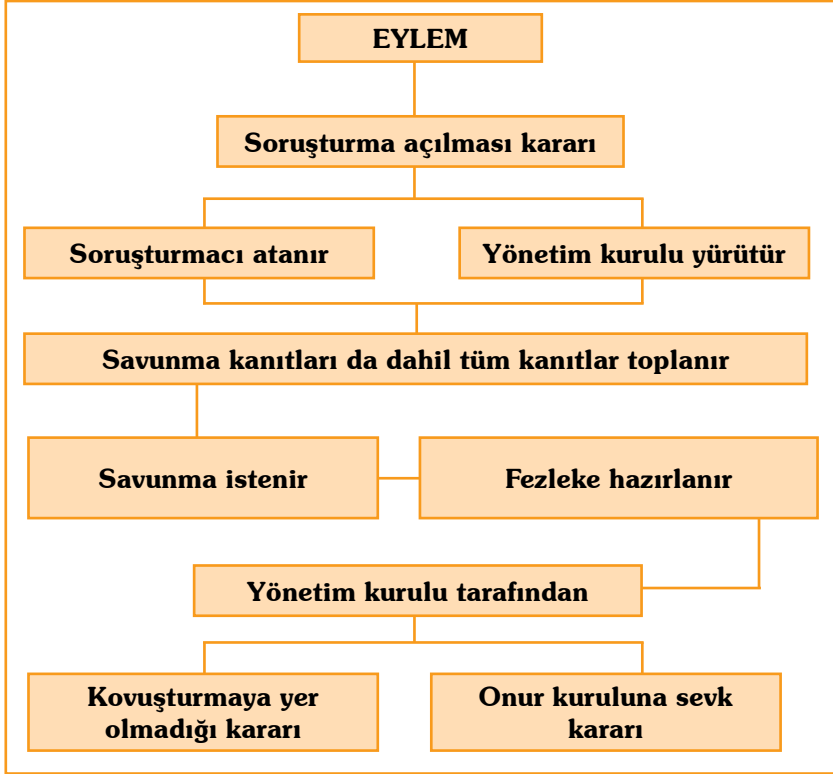
- Tutanaklar, düzenleyenler ve ifade sahipleri tarafından imzalanır.
- Gerekli görülmesi halinde bilirkişi görüşüne başvurulabilir. Soruşturma öncesinde ve soruşturma sürecinde görevlendirilen bilirkişilere, verdikleri emek ve raporun kapsamına göre asgari muayene ücretinin bir ila üç katı tutarında bir ücret yönetim kurulunca takdir edilebilir.
- Eğer soruşturma, bir soruşturmacı tarafından yürütülüyorsa; toplanan bilgi ve belgeler doğrultusunda fezleke düzenlenir.
 - Fezlekenin savunma süresinin dolmasından ve delillerin toplanmasından itibaren 20 gün içinde düzenlenmesi ve dosyanın yönetim kuruluna sunulması gerekir.
 - Bu süre içinde tamamlanamaması halinde durum gerekçesi ile yönetim kuruluna bildirilir ve ek süre talep edilir.
 - Fezlekede, suçlama konusu olayın ne olduğu açıklanır, tüm kanıtlar tartışılır.
 - Fezlekenin sonuç bölümünde, kişinin kusurlu olup olmadığı yönünden soruşturmacının kanaatine ve verilmesinin uygun olacağını düşündüğü ceza konusundaki yargısına yer verilir.
 - Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu kanaat, yönetim ve onur kurulu açısından bağlayıcı değildir.
 - Fezlekede bir eksiklik görülürse yönetim kurulu bu eksikliğin tamamlanmasını ister.
 - Eksiklik en çok iki ay içinde tamamlanmalıdır.

▣ - SORUŞTURMANIN TAMAMLANMASI

Yönetim kurulu, soruşturmayı kendisi yapmış ise dosyayı, soruşturmacı tarafından yapılmış ise dosya ve soruşturma raporunu inceler. İnceleme sonucunda iki şekilde karar verebilir:

- a) İlgili hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir nedenin olmadığını saptadığı takdirde, disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verir.

- b) İlgili hakkında isnat edilen eylemin varlığı hakkında yeterli kanaat oluşmuş ise, dosyanın onur kuruluna sevkine karar verir.

İnceleme sonucunda;

aa)Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verilirse

- Karar, karar defterine yazılır. Kararda;
 - Bildirim veya yakınmada bulunanın adı ve adresi ile suçlananın kimliğine,
 - Üzerine atılı eylemin ne olduğuna,
 - Kanıtların neler olduğuna,
 - Gerekçeye yer verilmelidir

- Hakkında soruşturma açılan kişiye, varsa yakınıcıya ve bildirimde bulunana tebliğ edilir.
- Bu kararın bildirim ve karara itiraz şekli; yönetim kurulu tarafından verilen soruşturma açılmasına yer olmadığına dair karara itiraz gibidir.
- Karara itiraz edilmesi halinde onur kurulu, dosya üzerinden inceleme yapar ve iki şekilde karar verebilir:
 - 1.Yakınma, bildirim veya istem konusunu incelemeye değer bulursa, oda yönetim kurulu kararını kaldırır. Böylece kovuşturma aşamasına geçilmiş olur.
 - 2.Yönetim kurulu kararını yerinde bularak onaylar. Bu karara karşı da aşağıda açıklandığı üzere TTB Yüksek Onur Kurulu nezdinde itiraz edilebilir.

bb) Dosyanın onur kuruluna sevkine karar verilirse;

- Yönetim kurulu aldığı kararı, karar defterine yazar.
- Karar hakkında soruşturma açılan kişiye, varsa yakınıcıya ve bildirimde bulunana tebliğ edilir.
- Dosyayı onur kuruluna gönderir.

D)YÖNETİM KURULU TARAFINDAN ALINACAK OLAN KARARLARDA YETER SAYI

Bilindiği gibi, üye sayısı beş yüze kadar olan tabip odalarının yönetim kurulları 5 asıl, beş yedek, beş yüzden fazla olanların 7 asıl 7 yedek üyeden oluşur.

- Yönetim kurulu tarafından müzakereye başlanabilmesi için toplantıda üye sayısının yarısından bir fazlasının bulunması gerekir. 5 üyeli yönetim kurullarında 3, 7 üyeli yönetim kurullarında 4 kişinin varlığı halinde müzakereye başlanır.
- Kararlar oy çokluğu ile verilir.
- Oylarda eşitlik olması halinde başkanın katıldığı taraf çokluk sayılır.

II. BÖLÜM: KOVUŞTURMA

■ 1.KOVUŞTURMANIN YAPILMASI

Onur kurulu, kovuşturma açılan dosyaları bir karar vermek üzere inceler. Bunun için;

- Onur kurulu üye tam sayısı (beş üye) ile toplanır. Geçerli bir mazeret nedeni ile toplantıya katılamayacak üyelerin, toplantıdan en az üç gün önce durumlarını belirtmeleri üzerine, yerleri yedek üyelerle doldurulur. Onur kurulu üyeleri şu durumlarda toplantıya katılamazlar:
 - Görüşülen konu ile doğrudan ilgili olması
 - Görüşülen konuda soruşturmacı, tanık veya yakınıcı olması
 - Görüşülen konudaki ilgilinin anne, baba, çocuk, öz veya üvey kardeş, amca, dayı, hala veya teyze yakınlığında akrabası olması
 - Görüşülen konudaki ilgilinin evlilik son bulmuş olsa bile karı-koca ve bunların birinci derecede akrabası olması
 - Görüşülen konudaki ilgilinin yönetsel veya sicil yönünden amiri olması, görüşülen konuda ilgili ile ekonomik ilişki içinde olması
 - Görüşülen konuda ilgili ile evlatlık ilişkisi olması
- Toplantıyı onur kurulu başkanı, yoksa ikinci başkanı, o da bulunmazsa kurul sözcüsü yönetir. Raportörün açıklamaları dinlendikten sonra konunun görüşülmesine geçilir.
- Kurul, gerekli görülmesi halinde ilgilileri ve soruşturmacıyı dinler.

- Konunun aydınlandığı, görüşmelerin yeterli olduğu ve toplanması gereken başka bir kanıt bulunmadığı sonucuna varıldığında oylamaya geçilir. Kararlar salt çoğunlukla ve Yönetmelikte açıkça belirtildiği üzere en az 3 üyenin kabulü ile alınır. Oylamaya en genç üyeden başlanır ve başkan oyunu en son açıklar. Çekimser oy kullanılamaz. Burada oyların eşit olması halinde başkanın oyuna üstünlük tanınması söz konusu değildir, zira toplantı ve karar yeter sayıları sebebiyle oylarda eşitlik olamaz.
- Onur kurulu, kovuşturma dosyasının kendisine tevdiinden itibaren 3 ay içinde ilgililer hakkında karar verir. Bu karar iki şekilde olabilir:
 1. İlgiliye ceza verilmesine yer olmadığına dair,
 2. 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasası, Tıbbi Deontoloji Tüzüğü ve TTB Disiplin Yönetmeliği hükümleri uyarınca, eylemin ve/veya yarattığı sonucun ağırlığına göre geniş takdir hakkını kullanarak, ilgilinin disiplin cezası ile cezalandırılmasına dair.
- Karar, karar defterine yazılır. Kararda;
 - Bildirim veya yakınmada bulunanın adı ve adresi ile suçlananın kimliğine,
 - Üzerine atılı eylemin ne olduğuna, (yer, zaman ve varsa mağdur da belirtmek suretiyle)
 - Kanıtların neler olduğuna,
 - Gereğe,
 - İlgili yasa, tüzük ve yönetmelik maddelerine,
 - Karar oy birliği ile alınmamışsa muhalefet şerhine,
 - Üyelerin imzalarına yer verilmelidir.
- Onur kurulu kararını verdikten sonra dosyayı kararla birlikte yönetim kuruluna gönderir.

■ 2.ONUR KURULU KARARI ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER

- Kararın bir örneği, yönetim kurulu tarafından hakkında soruşturma açılan kişiye, varsa yakınına ve bildirimde bulunana tebliğ edilir. Yapılacak bildirimde itiraz mercii, itiraz dilekçesinin verileceği yer ve itiraz süresinin açıklanması gerekir.
- Karara karşı taraflar Yüksek Onur Kurulu nezdinde itiraz edebilir.
- Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi de onur kurullarının kararlarına itiraz edebilir.
- Onur kurulunun ceza verilmesine yer olmadığına dair kararına karşı, oda yönetim kurulu da itiraz edebilir.
- İtiraz süresi, kararın tebliğinden itibaren 15 gündür.
- Yönetim kurulu bakımından itiraz süresi, onur kurulu kararının yönetim kuruluna tevdiinden itibaren başlar.
- Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi için itiraz süresi öğrenme ile başlar.
- İtiraz yazılı olarak yapılır.
- İtiraz dilekçesi Yüksek Onur Kurulu'na gönderilmek üzere oda yönetim kurulu başkanlığına verilir.
- Dosyanın Yüksek Onur Kurulu'na gidiş ve dönüş posta ücreti, itiraz edenden alınır.
- Yönetim Kurulu, itirazın süresinde olup olmadığını inceler:
 - a) İtiraz süresinde değil ise; kararın kesinleşmiş olduğu ilgililere bildirilir ve gereği yerine getirilir.
 - b) İtiraz süresinde ise veya karar re'sen Yüksek Onur Kurulunun denetimine tabi (meslekten men cezası verilmesi niteliğinde) ise; dosya Yüksek Onur Kurulu'na gönderilir.
- Dosya, tüm belgeler ve tebliğ evrakları ile birlikte Yüksek Onur Kurulu'na gönderilir. Dosya gönderilirken bir de dizi pusulası oluşturulması gerekir.

■ 3. YÜKSEK ONUR KURULU KARARLARI VE BU KARAR ÜZERİNE YAPILACAK İŞLEMLER

Yüksek Onur Kurulu, meslekten men cezası niteliğindeki disiplin dosyalarını re'sen, diğer cezalar hakkındaki dosyaları itiraz üzerine inceler. Varsa şikâyet edilenin sözlü savunmasını veya şikâyet edenin sözlü açıklamalarını dinler ve tutanağa geçirir. Gerekli görülmesi halinde dosyayı bilirkişiye de verebilir. Bu durumda dosya bir sonraki toplantıda görüşülür.

İncelemenin tamamlanmasının ardından dosya hakkında müzakereye geçilir. Müzakere sonucunda;

- a) Soruşturma ve kovuşturmanın yapılmasında bir usul hatası ya da eksikliği görmesi halinde, tabip odası onur kurulu kararının usulden bozulmasına,
- b) Esas yönünden yapılan incelemenin ve varılan sonucun hatalı olduğu kanısında ise tabip odası onur kurulu kararının bozulmasına,
- c) Oda onur kurulu tarafından verilen karar hukuka uygun bulunursa onanmasına karar verilir.
 - Gerekçeli olarak verilen karar, varsa muhalefet şerhi de eklenerek karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.
 - Yüksek Onur Kurulu kararları, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi tarafından, gerekçe ve gerekçeye esas ek belgelerle birlikte ilgili tabip odasına gönderilir.
 - Tabip Odası tarafından, Yüksek Onur Kurulu kararının bir örneği ilgililere tebliğ edilir.

a) Onur Kurulu kararının Yüksek Onur Kurulu tarafından bozulması halinde

- Karar tebliğ edilirken, ilgililerin karara karşı diyebileceklerini bildirmeleri için 15 günlük süre verilir.
- İlgililerin beyanlarını sunmaları veya verilen sürenin geçmesinden sonra, bozmanın niteliğine göre yönetim kurulu veya duruma göre doğrudan doğruya onur kurulu tarafından gerekli işlemler yapılır.

- Yeniden bir karar verilir.
- Onur kurulu tarafından;
 - Bozmaya uyularak yeni bir karar verilebileceği gibi
 - Verilen önceki kararda ısrar da edilebilir.
- Bu karar yeni bir karar olduğundan ilgililere tebliğ edilir ve 15 günlük itiraz süresi tanınır.
- Karara süresi içinde itiraz edilmesi veya kararın meslekten geçici olarak men niteliğinde olması halinde karar Yüksek Onur Kurulu'na gönderilir. Bu durumda karara, bozmadan sonra yapılan işlemlere ilişkin tüm belgeler eklenir.
- Bozmaya uyularak yeni bir karar verilmesi halinde bu kararı inceleyen Yüksek Onur Kurulu iki şekilde karar verebilir:
 - Onur kurulu kararını onaylar.
 - Onur kurulu kararını bozar.
- Önceki kararda ısrar edilmesi halinde ise, bu kararı inceleyen Yüksek Onur Kurulu yine iki şekilde karar verebilir:
 - Onur kurulu kararını onaylar.
 - Onur kurulu kararını gerekçe göstererek bozar ve artık 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 47/II maddesi uyarınca kendisi bir karar verir. Bu karara karşı ancak idari yargı yoluna başvurulabilir.

b)Onur kurulu kararının Yüksek Onur Kurulu tarafından onanması halinde,

- Karar ilgililere tebliğ edilir.
- Bu şekilde kesinleşen karar derhal uygulanır.
- Karara karşı ilgililer tarafından idari yargı yoluna başvurulabilir.

■ DİSİPLİN İŞLEMLERİNDE KARŞILAŞILAN USUL HATALARI

İncelenmek ve bir karar verilmek üzere Yüksek Onur Kurulu'na gönderilen dosyalarda pek çok usul eksikliği ve hata göze çarpmakta, bu usul problemleri, yapılan yargılamaların sürüncemede kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle aşağıdaki bölümde, sıkça karşılan usul eksiklikleri ve hataları göz önünde tutularak, soruşturma ve kovuşturma sırasında dikkat edilecek noktalara yer verilmiştir:

1. Süreler

Soruşturma ve kovuşturmada, mevzuat ile belirlenen sürelere uyulmalıdır. Soruşturmanın zamanında tamamlanması ve kısa bir süre içinde karara bağlanması, adil yargılama ilkesi gereğidir. Bu çerçevede, soruşturmanın en kısa sürede tamamlanması için gerekli önlemleri almak yönetim kurulunun yükümlülüğüdür. Yönetim kurulu bunu sağlamak amacıyla, gerektiğinde soruşturmacıyı görevden almak ve yeni bir soruşturmacı ile soruşturmayı yürütmek zorundadır.

2. Soruşturma kararı

Yapılacak olan soruşturmanın, alınmış olan soruşturma kararı çerçevesinde yürütülebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle soruşturma kararında, şikâyet konusu olay ve isnat edilen eylem açık ve anlaşılır şekilde gösterilmelidir. Kararda gösterilmeyen eylemlere dayalı olarak disiplin işlemi yapılamayacağından, soruşturma kapsamından geniş şekilde disiplin cezası verilmemesine dikkat edilmelidir. Soruşturma sırasında yeni suç kanıtları ile karşılaşılması halinde, bu suç isnatları ile ilgili yeni bir soruşturma başlatılmalı, gerekirse dosyalar birleştirilmelidir.

3. Hakkında soruşturma açılabilir kişiler

Soruşturmalar mutlaka gerçek kişiler hakkında açılmalıdır. Hastaneler, şirketler ve benzeri tüm tüzel kişilikler ile ilgili olarak açılacak soruşturmalar, tüzel kişiliğin suç oluşturan eylem tarihindeki sorumlu hekimi hakkında açılır ve yürütülür. Sorumlu hekimin kimliğinin bilinmemesi halinde tüzel kişilik adı belirtilerek “sorumlu hekimi” ibaresi eklenir.

4. Savunma

Savunma istem yazılarında, soruşturma konusu olay ve isnat edilen eylem yine açık ve anlaşılır şekilde yazılmalıdır. Yazıda, soruşturma konusu ola-

ya ilişkin yeterli ve detaylı bilginin yer alması, kişilere tanınmış en temel hak olan savunma hakkının gereği gibi kullanılabilmesi açısından büyük önem taşır. Kanıtların toplanmasından sonra yeni bir bilgi veya belgeye ulaşılması halinde, yasal bir zorunluluk olmamakla beraber, suçlanana yeni bir savunma hakkı tanınmasında yarar vardır. Savunma istenmeden ceza verilemeyeceği de unutulmamalıdır.

5. Alenilik

Soruşturma dosyası taraflar açısından alenidir. Bu nedenle hangi aşamada olursa olsun, taraflardan gelen dosya inceleme ve belge örneği alma hakkı kısıtlanmamalıdır. Tarafların bir avukatla temsil edilmeleri halinde belge örneği verilirken, avukatın vekâletname örneğinin dosyaya ibrazı istenmeli ve bu belge sunulduktan sonra belge örneği verilmelidir.

6. Vekil ile takip

Dosyaya avukatın vekâletname ibraz etmesinden sonra yapılacak olan tüm yazışmalar, vekil edenin adı belirtilerek avukatına yapılmalıdır. Ancak savunma istemi ve görüşmeye çağrı gibi kişisel nitelikli yazışmalar doğrudan vekil edene yapılmalıdır.

7. Kanıtların toplanması

Kanıtların toplanması aşamasında, taraflarca gösterilen tüm tanıklar dinlenmeli, bazı tanıkların dinlenmemesine karar verilmesi durumunda, dinlenmeme gerekçesi soruşturma raporunda, soruşturma raporu düzenlenmemesi durumunda ise kararda belirtilmelidir. Bildirilen tüm kanıtlar toplanmalı, dikkatlice değerlendirilmelidir. Bunun için gerekli birimlerle yazışmalar yapılmalı ve sonucu takip edilmelidir.

8. İfadelerin alınması

- İfadesi alınan ile soruşturmacı ve yeminli kâtip dışında herhangi bir kimsenin o yerde bulunmamasına dikkat edilmelidir.
- İfade alınmasında sırasıyla şikâyetçinin, tanıkların ve son olarak şikâyet edilenin ifadesi alınmalıdır. Çağrı yapılırken bu durum dikkate alınarak tarih ve saat verilmelidir.
- Soruşturulan kişi ile tanık olarak ifadesine başvuru ve soruşturulan kişinin birinci derecede yakını olan eş, kardeş, anne, baba ve çocuğa yemin verilmeden, diğer kişiler ve tanıkların ifadesi ise yemin verilerek alınmalıdır.

- İfade metinleri üç suret olarak hazırlanmalı, hazır bulunanlar tarafından imzalanmalı ve bir örneği ifade sahibine verilmelidir.
- İfade metninin başına ifade sahibinin vatandaşlık numarası, nüfus bilgileri ile görevi, adresi ve telefonu yazılmalıdır.
- İfadesi alınan kişiye konu aktarılarak savunması, bilgi ve görgüsü sorulmalı, gerektiğinde soru sorarak gerekli bilgilere ulaşmaya çalışılmalıdır. İfade verenin sunduğu kanıtlar da metne geçilerek dosyaya konulmalıdır.

9. Yeter sayı

Toplantı ve karar yeter sayılarına dikkat edilmelidir. Aksi taktirde verilen kararların hukuka uygun olmayacağından bozulması gerekeceği unutulmamalıdır.

10. Kararların yazılması

Kararlar, gerekçeli olarak yazılmalıdır. Disiplin işlemlerinde uygulanacak yöntem, yargı işlemlerine paralel düşünülmeli ve Anayasal bir güvence olan kararların gerekçeli olarak yazılması kuralı burada da uygulanmalıdır. Ceza öngörülmesi halinde verilen ceza tartışmaya yol açmayacak şekilde ve anlaşılır olarak yazılmalıdır.

11. Para Cezası

Verilen ceza, para cezası niteliğinde ise para cezasının miktarı da kararda gösterilmelidir. Para cezası eylem tarihindeki miktar olarak uygulanmalıdır.

12. Sicil özeti

Kararlar verilirken, benzer suçun tekrarı nedeniyle bir üst ceza öngörülmüş ise, tekerrür hükümlerinin uygulanmasına dayanak olan önceki cezaya ilişkin sicil özeti, eylem ve karar tarihinin dosyaya eklenmesi ve kararda belirtilmesi gerekmektedir.

13. Tekerrür

Tekerrür nedeniyle bir üst cezanın verilmesi, aynı veya benzer bir eylemin gerçekleştirilmesi halinde mümkündür. Kovuşturmaya konu olayda atılı eylemlerden tamamen başka bir eylem nedeniyle verilmiş olan önceki cezaların tekerrüre esas alınmayacağı unutulmamalıdır.

14. Uygulanacak olan madde

Kararlarda mutlaka Türk Tabipleri Birliği Yasasının 39. maddesine yer verilmelidir. Tıbbi Deontoloji Tüzüğü ve Disiplin Yönetmeliği hükümleri Yasa maddesinin yanı sıra belirtilmelidir. Verilen cezaya dayanak olarak gösterilen maddenin eylemle uyumlu olmasına dikkat edilmelidir. Yasanın yetki verdiği takdir hakkı kullanılarak daha alt veya üst bir ceza verilmesi halinde, takdiren bu cezanın verildiğinin belirtilmesinde yarar vardır. Aynı veya benzer bir eylemin tekrarı nedeniyle bir üst cezanın verilmesi halinde, tekrerrür hükümlerini düzenleyen Disiplin Yönetmeliği maddesine de atıf yapılmalıdır.

15. İmza

Kararların kurul üyeleri tarafından imzalanmaları gerekir. İmzaların tamam olmaması bir usul eksikliğidir. Bu konuda bir eksiklik olmadığına dikkat edilmelidir.

16. Tebligat

Soruşturma ve kovuşturma kapsamında yapılacak olan her türlü tebligat, tebligatın kime ve hangi tarihte yapıldığını kanıtlayacak bir vasıta ile yapılmalıdır. Zira sağlıklı bir soruşturmanın yürütülebilmesi için sürelerin başlangıç tarihlerinin bilinmesi zorunludur. Bu bakımdan, yaygın olarak iadeli-taahhütlü posta yolu ile yapılan tebligatların, özel kurye aracılığıyla ve ilgiliye elden verilerek yapılması da mümkündür. Burada önemli olan tebliğ tarihinin açık ve okunaklı şekilde belirtilmesi ve tebligatı alanın ve tebliğ edenin isim ve imzasını içermesidir. Tebliğ belgesi soruşturma dosyasında saklanmalıdır.

17. Dosyanın Yüksek Onur Kurulu'na gönderilmesi

Kararların ilgililere tebliğinden sonra süresi içinde itiraz edilmesi halinde veya süresinde itiraz olmasa dahi hekime meslekten men cezası verilmesi halinde dosya, bekletilmeden Yüksek Onur Kurulu'nda görüşölmek üzere Merkez Konsey'e gönderilmelidir. Bu aşamada, dosyadaki her belgenin aslı ve yönetim ve onur kurulu kararlarının onaylı birer örneği ile bu kararlar el yazısıyla yazılmışsa daktilo veya bilgisayar ile yazılıp aslının aynısı olduğu onaylanmış bir örneğinin de -dizi pusulasına bağlanarak- gönderilmesi gerekir. Buna her türlü karar, yazışma, belge ve tebliğ evrakının dâhil olduğunu önemle vurgulayalım. Belgelerdeki herhangi bir eksiklik, yüksek onur kurulu tarafından sağlıklı bir incelemenin yapılması noktasında engel oluş-

turmaktadır. Yüksek Onur Kurulu'na gönderilen dosyaların bir örneğinin çoğaltılarak tabip odası'nda arşivlenmesi yararlı olacaktır.

18. Bozma kararının bildirim

Onur kurulu kararının bozulması halinde, bozma kararı tabip odası tarafından ilgililere tebliğ edilmeli ve bozmaya karşı diyecekleri mutlaka sorulmalıdır. Özellikle usul eksikliği nedeniyle verilen bozma kararları sonrasında bu aşama atlanıp, Yüksek Onur Kurulu kararında bildirilen usul eksikliği tamamlanarak dosyanın tekrar Yüksek Onur Kurulu'na gönderildiği gözlenmektedir. Bu konuda özenli davranılması gerektiği unutulmamalıdır.

19. Bozma üzerine verilen karar

Bozma üzerine verilen tabip odası onur kurulu kararları -önceki kararda ısrar niteliğinde olsa dahi- yeni bir karar olup bu kararın ilgililere tebliği ile karara itiraz hakkının tanınması zorunludur.

20. Soruşturmanın yargılama sonucuna bırakılması

Zaman zaman tabip odası yönetim Kurullarınca bir hekim hakkında soruşturma açılmasına dair kararın ya da onur kurulunca kovuşturma sonucunda verilecek olan kararın adli veya idari yargılama sonuna bırakıldığı görülmektedir. Bilindiği gibi Türk Tabipleri Birliği gerek Anayasa'nın 135., gerekse 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca mesleki deontolojiyi korumak üzere kurulmuş olan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Bu kapsamda meslek kuruluşu, mevzuatın kendisine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmeyen, tıbbi deontoloji ve hekimlik meslek etiği kurallarına aykırı davranan hekimler hakkında soruşturma açmaya ve disiplin cezası vermeye yetkilidir. Bir olayın adli yargılamaya konu olması disiplin soruşturmasında, mutlak surette yargılama sonucunun beklenmesini gerektirmez. Eğer ortada isnat edilen eylemin etik yönlerden değerlendirilmesine yeter kanıt var ise, konuya ilişkin değerlendirmenin, yargılama sonucu beklenmeksizin meslek kuruluşunun ilgili organlarınca yapılması gerekir. Soruşturma dosyalarında adli yargılama sonucunun beklenmesi istisnaidir. Soruşturmada toplanan kanıtlar ile etik ihlalin değerlendirilmesinin mümkün bulunmadığı ya da yargılaması yapılan maddi olgunun varlık ya da yokluğunun disiplin cezası verilmesine etki edeceği durumlarda disiplin soruşturması yargılamanın sonuna kadar durdurulabilir. Bu çerçevede dosya içindeki bilgi ve belgeler incelenerek eylemin etik boyutunun değerlendirilmesinde yargısal sürecin beklenip beklenmeyeceğine karar verilmelidir. Bu noktada, yönetim kurulu tarafından eylemin

soruşturulmasına ilişkin bir karar alınmadıkça soruşturma zamanaşımının işlediği ve idari ya da adli yargılama sũrecinde beklenen zaman sebebiyle Yœnetmelik'te tanımlanmış olan sũrenin geœebileceđine dikkat œekmek gerekir. Bu durum dikkate alınarak, sonucu beklenen yargılama ile ilgili aşamaların bu sũrede takip edilmesi ve zamanaşımı sũresi geœirilmeden gerekli işlemlerin sũratle yapılması, gerektiğinde yargılama sonucunun beklenmesine ilişkin karardan dœnũlmesine karar verilmesi yerinde olacaktır.

*6023 Sayılı Türk Tabipleri
Birliği Kanunu ve Türk
Tabipleri Birliği Disiplin
Yönetmeliği çerçevesinde
soruşturma ve kovuşturmada
uyulacak kurallara yer
verilmiştir.*

**TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ**

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunahgil Sok. No:2 Kat:4, 06570 Maltepe / ANKARA
Tel: (0 312) 231 31 79 Faks: (0 312) 231 19 52 - 53
e-posta: ttb@ttb.org.tr <http://www.ttb.org.tr>